

Notat fra Plastindustrien:

Hørings svar vedr. udkast til '*Handlingsplan for cirkulær økonomi*'

8. februar 2021

Indledning

Indledningsvis vil Plastindustrien gerne kvittere for muligheden for at kommentere på udkastet til 'Handlingsplan for cirkulær økonomi'.

Vi deler regeringens opfattelse af, at der er væsentlige miljø- og klimagevinster at hente, såfremt Danmark bevæger sig fra at være en forbrændingsnation til at være en genanvendelsesnation, hvor cirkulære løsninger vinder mere og mere indpas.

Handlingsplanen indeholder en opstilling af de forskellige politiske tiltag på plastområdet, der allerede er sat i søen på enten nationalt eller europæisk niveau. Imidlertid er det vores opfattelse, at handlingsplanen i høj grad mangler grønne ambitioner og viljen til at agere fremsynet ift. plastområdet.

Såfremt Danmark skal være førende inden for cirkulær økonomi, så er der brug for langt flere tiltag og værktøjer end dem, som er fremlagt i udkastet til handlingsplanen.

I de følgende afsnit vil vi uddybe ovennævnte bekymringer og byde ind med faglige forslag, som kan være med til at kvalificere handlingsplanen.

Øget brug af genanvendt plast giver CO2-besparelser

Det er velkendt, at brug af genanvendt plast frem for virgin plast giver klimamæssige gevinster i form af mindre CO2-udledning, hvorfor det undrer os, at dette aspekt ikke fylder mere i regeringens udspil.

Hvor er eksempelvis initiativerne i handlingsplanen, der for alvor skal fremme, at det offentlige indkøbsmotor i højere grad efterspørger produktløsninger, som enten er designet til genanvendelse og/eller indeholder genanvendt plast?

Både staten, regionerne og kommunerne foretager årligt indkøb af store mængder produkter og emballage, hvorfor det ville være gavnligt, hvis den offentlige sektor blev mere opmærksom på at efterspørge og vælge produkter med genanvendt plast i.

For nylig har vi [i samarbejde med Aarhus Kommune udviklet en indkøbsvejledning](#), som skal hjælpe indkøbere og udbudsgivere – både offentlige og private – med at træffe miljø- og klima rigtige beslutninger på plastområdet.

Der er stor interesse omkring indkøbsvejledningen, som bl.a. indeholder en klar anbefaling om netop at købe produkter med genanvendt plast, hvor det er muligt. Derfor vil vi opfordre regeringen

til at starte en dialog om, hvordan vi i fællesskab kan videreudvikle og opbygge de grønne indkøbsvejledninger, så de kan fungere som håndgribelige redskaber til at skabe en øget efterspørgsel på eksempelvis genanvendt plast.

Endvidere kan regeringen med fordel hente inspiration fra de mange [gode anbefalinger, som Klimapartnerskabet 'Affald, vand og cirkulær økonomi' fremsatte i løbet af 2020](#). Klimapartnerskabet foreslår bl.a., at Danmark bør udarbejde en ny indkøbsstrategi for offentlige indkøb, hvor fokus ikke blot er på anskaffelsespris, men også på totalomkostninger og hele værdikæder.

Vi har noteret os, at Regeringen sidste år har gjort nogle af de indledende øvelser i den retning, men dette er på ulogisk vis desværre ikke afspejlet i handlingsplanens forslagskatalog.

Plast spiller en central rolle i bæredygtigt byggeri

Handlingsplanen indeholder et kapitel om bæredygtigt byggeri, hvor plastens rolle – lidt uforståeligt – er til at overse.

Der er primært fokus på genanvendelse af byggematerialer i form af sand, grus, sten og træ, men hvorfor ikke også rette blikket mod den plast, der bliver anvendt i byggeriet?

Her vil det fx være nærliggende, såfremt det offentlige bliver bedre til at efterspørge byggekomponenter (fx isolering, rør, plader, vinduer og folier), hvor der er brugt genanvendt plast.

Plast er måske ikke kendt som et af de traditionelle byggematerialer, men plast bliver som nævnt brugt i en lang række byggekomponenter, hvorfor der bør sættes mere fokus på, hvordan vi fremmer et mere bæredygtigt plastforbrug i byggeriet.

Handlingsplanen berører dog det kedelige faktum, at der i dag ikke bliver genbrugt eller genanvendt særligt meget plastaffald fra byggeriet. Konstateringen bliver imidlertid ikke umiddelbart fulgt op med forslag om konkret handling.

Der er ellers flere gode forslag at hente [i en analyse af nationale plaststrømme i bl.a. byggeriet](#), som Miljøstyrelsen lancerede i maj 2019.

Her pointeres det eksempelvis, at mange virksomheder i byggebranchen ikke er tilstrækkeligt opmærksomme på de eksisterende krav til kildesortering ift. plastaffald, hvorfor disse bør udpenles i mere fyldestgørende vejledninger.

I forbindelse med offentligt byggeri kan det også være en mulighed, at bygherren som kigger på totalentreprisen, også skal forholde sig konkret til håndteringen af affald og restprodukter.

Derudover byder flere aktører fra byggebranchen også ind med forslaget om at indføre en certificeringsordning af bæredygtige byggerier efter tysk forbillede, hvor genanvendelse er en naturlig parameter.

Giv affaldshierakiet en tiltrængt opdatering

Lanceringen af en ny cirkulær handlingsplan er i vores øjne en oplagt anledning til at give affaldshierarkiet et tiltrængt serviceeftersyn, så hierarkiet i stigende grad skelner mellem, hvilken kvalitet der er forbundet med en given form for genanvendelse.

Hvis en fødevareremballage kan genanvendes til en ny fødevareremballage, er det at foretrække sammenlignet med, at fødevareremballagen eksempelvis bliver brugt som fyld i en vejbelægning.

[Europa-Kommissionen udgav sidste år en rapport](#), som netop definerer forskellige genanvendelseskvaliteter, hvorfor det ikke er nødvendigt i en dansk kontekst at opfinde den dybe tallerken. Der er til gengæld behov for tydelige ambitioner og mål på dette område – særligt for husholdningsplasten. De danske plastgenanvendelsesvirksomheder er dygtige til at få høj kvalitet i plasten, hvilket strategien bør støtte op om.

Det er samtidig nødvendigt at overveje, hvordan forholdet mellem mekanisk og kemisk genanvendelse ser ud i øjeblikket, hvor den teknologiske udvikling bevæger sig meget hurtigt. Der er behov for en tydeliggørelse af, hvornår kemisk behandling af plast bliver betragtet som genanvendelse.

Ved at få opdateret affaldshierarkiet vil forskelle som disse stå meget klarere, og det vil blive mere naturligt for alle aktører i værdikæden at stræbe efter en højere genanvendelseskvalitet, som kan hjælpe den danske industri til en styrkeposition på området.

Mere fokus på kvalitet i strømliningen af affaldsindsamlingen

I afsnittet 'Mere og bedre genanvendelse' fremhæves det, at der er vedtaget en strømlining af indsamlingen og sorteringen af husholdningslignende affald.

Vi har længe efterspurgt denne ensretning af affaldssystemet, men i forhold til selve implementeringen savner vi et øget fokus på kvalitet i hele indsamlings-, sorterings-, og genanvendelsesprocessen.

Derfor stiller vi os kritiske overfor, at det er blevet vedtaget, at indsamlingen af plast kan kombineres med mad- og drikkekartoner, og at kombinationen plast/metal/mad- og drikkekartoner tilmed er godkendt. Plasten kan således indsamles i hele 4 kombinationer, hvilket der ikke er meget ensretning over.

Det er for os en uforståelig anbefaling, når der ikke findes retvisende data for, at sådanne indsamlingskombinationer ikke vil påvirke kvaliteten af plasten i negativ retning.

I Plastindustrien har vi – og de af vores medlemmer med mange års genanvendelseserfaring (Genanvendelsessektionen) - over en længere periode gennem dialog med myndigheder og andre aktører forsøgt at skabe opmærksomhed omkring netop denne udfordring.

Medlemmerne af vores Genanvendelsessektion er klare i deres udmelding: De fraråder på det kraftigste at have potentielle rester af mad- og drikkevarekartoner blandet sammen med plastfraktionen, da det forringer kvaliteten af det genanvendte plast betydeligt.

Vi har også argumenteret for, at der skal være retvisende data på genanvendelseskvaliteten af denne fraktion. Miljøstyrelsen har efterfølgende igangsat en vidensindsamling, som udføres af COWI. De hidtidige resultater viser, at der er stor uoverensstemmelse omkring påvirkningen af kvaliteten af de to fraktioner, hvilket gør det datafaglige grundlag meget spinkelt at tage store investeringsmæssige beslutninger på baggrund af.

Thomas Fruergaard Astrup, professor på DTU, har foretaget analyser, der generelt viser, at en øget sammenblanding af fraktioner med den nuværende også vil medføre øget risiko for a) forurening på tværs af fraktionerne, b) lavere renhed af de udsorterede fraktioner, og dermed c) potentielt lavere genanvendelse af de berørte fraktioner.

[Figuren på slide nr. 5 i](#) Thomas Fruergaard Astrups præsentation viser, a) hvordan selv ret ens sorteringsordninger kan medføre en varierende genanvendelseskvalitet, men også b) at øget sammenblanding (centralsortering) kan medføre dårligere kvalitet og ringe genanvendelse af det indsamlede plastaffald.

På 4PET Faerch's PET genanvendelsesanstalt i Holland oplever man, at en øget kontaminering af plastaffaldsstrømmen fra multimaterialer og andre typer emballage, er med til at hæmme udbyttegraden (yield) og kvaliteten af slutproduktet. Jo renere og mere ensartede fraktioner man modtager på genoparbejdsanstaltene, jo bedre slutprodukt og jo mere værdiskabelse er der for hele den cirkulære infrastruktur.

Generelt er det sådan, at jo mere snavset og mikset plasten er eller bliver i selve indsamlingsprocessen, jo mere skal den renses og sorteres i de næste led af genanvendelsen for at nå en salgbar kvalitet til en pris, der kan sælges. For hver gang plasten skal sorteres eller behandles ekstra, koster det penge.

Plastindustrien frygter, at dette kan udvikle sig til en ny [MGP-sag \(metal, glas og plast\)](#), hvor store investeringer skal tilbagerulles pga. et vakkelvort fagligt fundament for beslutningen. I rapporterne

omkring kvaliteten af MGP-indsamlingen er det netop den bløde plast, som er særligt udfordrende, hvilket også kan være tilfældet ved sammenblanding af plast og mad- og drikkevarekartoner.

Endvidere frygter vi, at antallet af aftagere af fraktionen vil blive yderst begrænset. Det vil sætte forsyningssikkerheden på spil og bevirke, at den generelle mangel på sorteringskapacitet i EU og mulighederne for, at plasten igen ender u hensigtsmæssige steder forbliver. En pointe der også fremgår af Vidensnotat om konsekvenserne ved sammenblanding af fødevarekartoner med plastfraktion af Marianne Bigum, Plastekspert, ansat hos Rambøll, sep. 2020 (Bilag 1).

Derfor opfordrer vi til, at der i handlingsplanen bliver indskrevet et tydeligt krav om, at den nye affaldsbekendtgørelse skal evalueres i det øjeblik, at der forelægger et tilstrækkeligt datagrundlag.

Mere specifikt ønsker vi en evaluering af kvaliteten i slutproduktet i den kombinerede indsamling af plast og mad- og drikkekartoner – evt. blandet med metal. Resultaterne herfra kan med fordel anvendes i regi af tilrettelæggelsen af det udvidede producentansvar for emballage.

Ydermere vil vi kraftigt opfordre til, at hele værdikæden involveres i dette vigtige kortlægnings- og evalueringsarbejde, så de genanvendelsesvirksomheder og emballageproducenter, som reelt set skal bruge råvarerne, også bliver hørt.

Den nuværende tekst omkring området skal naturligvis være helt ens med den endelige tekst i affaldsbekendtgørelsens vejledning.

PVC har et cirkulært potentiale

Plastindustrien finder det som nævnt glædeligt, at Regeringen vil igangsætte initiativer til at fremme den cirkulære økonomi, men vi finder det u hensigtsmæssigt, at handlingsplanen udtrykker ønske om at PVC skal substitueres.

Substitution skal ifølge handlingsplanen ske, fordi PVC giver problemer i affaldsforbrændingen, og kan indeholde uønskede stoffer. Myndighedernes metode til at flytte PVC-forbruget til andre materialer er afgifter og informationskampagner, som skal målrettes forbrugere og offentlige indkøbere.

Når målet er cirkulær økonomi, mener vi det er forfejlet at inddrage problematikken omkring forbrænding. Cirkulær økonomi handler netop om at undgå forbrænding.

Derfor skal man ikke udelukke materialer, der kan give problemer i affaldsforbrændingen. I den cirkulære økonomi skal der sættes på materialer, som er langtidsholdbare, genbrugelige og genanvendelige. Netop egenskaber, som er karakteristiske for PVC.

At PVC skulle indeholde uønskede tilsætningsstoffer, er et argument, som ikke længere er gyldigt. Grundet omfattende EU-regulering og innovation er det lykkedes at substituere uønskede ftalater og tungmetaller med sikre alternativer.

Vi anerkender udfordringerne med det gamle affald, som kan indeholde uønskede stoffer. Men de produkter der bliver produceret i dag, kan langt nemmere indgå i et cirkulært kredsløb.

Kommentar vedr. formulering om producentansvar på emballage

På handlingsplanens side 155 står der: *"Det kommende producentansvar for emballage vil yderligere tilskynde til at reducere forbruget af emballage, eftersom at producenterne skal betale for affaldshåndtering af emballager baseret på vægt."*

Vi formoder, at ovenstående er en forkert formulering eftersom, at der os bekendt ikke er truffet beslutning om, hvordan gebyrstrukturen ift. det kommende producentansvar på emballage skal indrettes.

Det er afgørende for den grønne omstilling, at producentansvaret for emballage bliver skruet sådan sammen, at dem der designer emballage med henblik på genbrug og genanvendelse, får 'credit' for det.

I praksis skal det betyde, at virksomhederne som fremstiller bæredygtige produkter, også skal betale mindre til den efterfølgende affaldsbehandling gennem producentansvaret sammenlignet med de virksomheder, der i mindre grad har fokus på bæredygtighed.

Endvidere anbefaler vi, at de emballager som indeholder genanvendt plast vil få en bonus/reduktion i betalingen. Det vil både sænke CO²-aftrykket på emballagen direkte og styrke efterspørgslen på genanvendt plast i høj kvalitet. Desuden kan produkter med genanvendt plast i visse tilfælde være vægtmæssigt tungere end dem af virgin plast. Vi mener derfor, at dette vil være en langt mere hensigtsmæssig model end at indrette gebyrstrukturen udelukkende efter vægt som parameter.

Afrunding

I Plastindustrien bakker vi fuldt op om, at der skal gøres yderligere for at øge plastgenanvendelsen og få sat turbo på udviklingen af cirkulære løsninger i Danmark.

Ud over forslaget om en 'forskningsmission' – som vi og vores medlemsvirksomheder meget gerne bidrager til – så er der desværre meget få nye og reelle tiltag at finde i 'Handlingsplan for cirkulær økonomi'.

Derfor håber vi, at vores ovennævnte høringssvar giver anledning til en række tilføjelser til handlingsplanen – fx vedrørende øget brug af genanvendt plast i byggeriet, mere fokus på bæredygtige indkøb, en tiltrængt opdatering af affaldshierakiet og en kvalitetsmæssigt funderet implementering og evaluering af strømliningen af affaldsindsamlingen.

Såfremt Danmark skal være i front, når det gælder cirkulær økonomi, er det nødvendigt med et langt højere ambitionsniveau. Forhåbentlig kan vores forskellige forslag i nærværende høringssvar inspirere Regeringen og Folketingets øvrige partier.

Afslutningsvis skal vi nævne, at vi og vores medlemsvirksomheder naturligvis står til fuld rådighed for yderligere spørgsmål eller kommentarer, såfremt dette måtte blive relevant.

Med venlig hilsen,

Christina Busk

Miljøpolitisk chef i brancheforeningen Plastindustrien

cb@plast.dk – 3330 8630

